

A szilva fajtaszortiment alakulása az 1990-es évektől napjainkig

Készítette:

Márton Ádám

Mezőgazdasági mérnöki, BSc, Nappali

Növénytermesztési-tudományok Intézet/Agronómia tanszék

Belső témavezető: Dr. Bélteki Ildikó, egyetemi adjunktus

A szakdolgozatom tárgya az egyik méltán híres csonthéjas gyümölcsünk, a szilva. Kutatásom témája a szilva fajtasortiment alakulásának feltérképezése, valamint ennek kapcsán a múltbéli és jelenlegi szilvafajták összevetése termelők, illetve felhasználók szemszögéből egyaránt.

A kutatás célja volt, hogy megállapításra kerüljön az, hogy milyen módon alakult a szilva fajtakínálat a 90-es évektől napjainkig, illetve ezen belül, hogy melyek azok a fajták napjainkban, amelyek megfelelő agrotechnika mellett stabil termésmennyiséget produkálnak, valamint melyek azok a fajták, amelyek a fogyasztók körében kedveltek, ismertek. Ennek értelmében azt vizsgáltam, hogy a hagyományos vagy a modern fajtákra van nagyobb igény, akár fogyasztói akár termelői oldalon, valamint, hogy milyen felhasználása volt, és van jelenleg a szilvának, melyek voltak a kedvenc fajták a múltban és melyek most, illetve, hogy milyen ökológiai igényei vannak a szilvafáknak.

A vizsgálatot Heves és Nógrád vármegyében végeztem, mivel ebben a két északi fekvésű vármegyében nem a legtökéletesebb környezeti és talajviszonyok vannak a szilva termesztéséhez, így még fontosabb a megfelelő fajta és alanyhasználat. Primer kutatást végeztem, ahol kérdőíves megkérdezéssel gyűjtöttem adatokat szakmabeli és laikus válaszadóktól. A termelőkkel, kertészekkel pedig külön mélyinterjút készítettem, annak érdekében, hogy részletesebb képet és mélyebb, kvalitatív információkat is kapjak.

Eredményként a vizsgált minta alapján arra derült fény, hogy a fogyasztók a nagy múltú, hagyományos fajtákat kedvelik, ezekben nagyobb a bizalmuk, mivel már jól ismert, bevált fajtákról van szó, ugyanakkor a mezőgazdasági ismeretekkel rendelkező fiatalabb korosztály nyitottabb az új fajták felé is.

A szakmabeli idősebb korosztály hasonlóan a mezőgazdasági, kertészeti ismeretekkel nem rendelkező fogyasztókhoz, szintén a hagyományos fajtákat részesíti előnyben, mert a modern fajtákban nem bízik, nem ismeri, így nem nyitott az új fajtákkal való kísérletezésre. Fontos eredmény továbbá, hogy a régi fajták kitettebbek azoknak a veszélyeknek, melyek az időjárás változásával, kórokozók, kártevők megjelenésével jelentkeztek, hiszen ezek napjainkban vannak jelen, a hagyományos fajták pedig több 10 évvel ezelőtti körülményekhez képesek megfelelően alkalmazkodni. Az új fajták ezeknek ellenállóbbak a kutatások és nemesítések eredményeinek köszönhetően (rezisztens, ellenálló fajták). Ebből arra következtethetünk, hogy a szilvafajták terén a jól megszokott, biztosabbnak tűnő fajtákhoz ragaszkodnak inkább az emberek, ám a kíváncsiság és a környezeti, éghajlati körülmények változása miatt az újabb fajták is egyre többször kerülnek látóterébe. Ez alapján az a javaslat fogalmazható meg, hogy nincs akadálya a hagyományos fajták telepítésének, termelésbe vonásának sem, mivel gondos

agrotechnika mellett nem jelent hátrányt az, hogy régi a fajta, viszont törekedni kell arra, hogy fokozatosan az új fajtákra és alanyokra kerüljön át a hangsúly, és megfelelő teret kell adni ezeknek, hogy népszerűbbé válhassanak, a meglévő régi fajták mellett.